

Protocol:

Gedrag

INLEIDING

We willen binnen de school een omgang met de leerlingen, die is gebaseerd op vertrouwen en respect voor de ander.

We vinden het heel belangrijk dat er binnen de school een goede, fijne sfeer is, zodat kinderen met plezier naar school gaan.

Om het bovenstaande te waarborgen heeft de Ichthus een "Gedragsprotocol" opgesteld, dat is goedgekeurd door de Medezeggenschapsraad en de medewerkers van de school.

We vinden het ook belangrijk dat volwassenen en met name ouders zich bij de school thuis voelen. We hebben een goed contact met ouders, zowel met de M.R. en de ouderraad als met individuele ouders. Dit uit zich in een grote betrokkenheid en inzet van veel ouders bij het verlenen van ondersteunende werkzaamheden. Per schooljaar zijn er vele tientallen ouders regelmatig op de een of andere manier betrokken bij activiteiten in en om de school.

GULDEN REGEL en wat daar op volgt

Voor alle betrokkenen geldt de gulden regel :

Ga met een ander om, zoals jij wilt dat een ander met jou omgaat!

We hanteren voor de leerlingen onderling de volgende regels op school:

1. We noemen elkaar bij de voornaam.
2. We komen niet aan een ander, als de ander dat niet wil.
3. Tijdens het spel mag iedereen die dat wil, meedoen.
4. Tijdens het spel houden we ons aan de spelregels, helpen we elkaar daarbij.
5. We luisteren goed naar elkaar.
6. Als iemand er anders uitziet of anders praat, mag dat.
7. We zijn zuinig op onze spullen en die van een ander; we zijn ook zuinig op de schoolomgeving.
8. Je komt alleen aan andermans spullen, als je erom gevraagd hebt.
9. We zorgen ervoor dat we niemand pijn doen.
10. We praten op een rustige, beheerste toon tegen en met elkaar.
11. Als we door de gang lopen, doen we dat rustig.
12. Help elkaar als je merkt dat iemand het moeilijk vindt om zich aan de gemaakte afspraken te houden.
13. Als bovenstaande dingen niet lukken, ga je naar de leerkracht.

Toelichting:

Deze regels zijn duidelijk en bieden zekerheid en veiligheid. De leerlingen leren regels en kunnen elkaar corrigeren. Indien dit niet lukt, heeft een volwassene het recht om in te grijpen. Leerlingen leren op deze manier op jonge leeftijd al, een goede vorm van sociale controle. Ook wordt samenzwering en klikgedrag al snel doorbroken. Leerlingen leren bovendien, dat hun lijf van henzelf is. Kindermishandeling en misbruik kunnen voorkomen worden. Het is belangrijk, dat leerlingen leren, dat ze niet alleen op school veilig moeten zijn, maar ook thuis, bij anderen en buiten.

Voor teamleden voegen we hier nog de volgende algemene gedragsregels aan toe:

- We respecteren iemands persoonlijke levenssfeer.
- We maken geen opmerkingen, die door een ander als kwetsend ervaren kunnen worden.
- We accepteren de ander zoals hij/zij is.
- We houden zaken, die in vertrouwen zijn gezegd, voor ons zelf.
- We vragen naar duidelijkheid bij de ander, als ons iets dwars zit.
- We letten op ons non-verbale gedrag.
- We zijn oprecht en tonen respect voor de ander.
- We uiten kritiek, maar ook positieve waardering.
- We praten niet over leerlingen met buitenstaanders.
- We praten niet over collega's met buitenstaanders.
- We discrimineren niet.

PESTEN

- Er gelden twee regels:
1. Wij pesten niet.
  2. Wij accepteren niet dat er gepest wordt.

Handelingen van leerlingen

1. Als een leerling iets wordt aangedaan wat hij/zij niet wil, wordt er op een afgesproken manier gereageerd:
  - a. "Hou op, ik wil dit niet".
  - b. "Hou op, heb je me niet gehoord? Ik wil dit niet" .
  - c. "Ik ga dit nu tegen juf/meester zeggen."
2. Als kinderen merken dat er gepest wordt, vertellen zij dit aan de leerkracht en/of ouders.

Handelingen van leerkrachten richting leerlingen en groep

3. De leerkracht bespreekt elk pestprobleem met de betrokken leerlingen. Eerst met het gepeste kind, vervolgens met pestende kind. De gesprekken hebben als doel het verkrijgen van inzicht in de situatie met het oog op het ondernemen van vervolgstappen.
4. De leerkracht bespreekt niet elk pestprobleem met de groep als geheel, tenzij er dringende redenen zijn om dat wel te doen. De leerkracht neemt in dit gesprek duidelijk stelling tegen het pestgedrag.
5. De leerkracht meldt een pestprobleem bij de intern begeleider en brengt daarbij verslag uit van de gesprekken die met de kinderen en de groep zijn gevoerd. Indien nodig brengt de intern begeleider advies uit.
6. De leerkracht neemt na een pestprobleem duidelijk stelling tegen het gedrag van de pester, dat niet te tolereren is. Hij/zij activeert de groep om SAMEN tot een oplossing te komen. Hij/zij dreigt niet met maatregelen, maar straalt gedurende het hele proces het geloof uit dat de kinderen die erbij betrokken zijn zelf de problemen kunnen oplossen.
7. Bij een pestprobleem kiest de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, een vorm van begeleiding voor de pestende leerling en voor de gepeste leerling. In overleg met betrokkenen kan contact worden opgenomen met externe deskundigen.

Handeling van leerkrachten richting ouders

8. De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het gepeste kind.
9. De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het pestende kind.
10. In deze gesprekken worden de ouders op de hoogte gebracht van het probleem en probeert de leerkracht meer inzicht in de situatie te verkrijgen.

11. In overleg met de intern begeleider en/of directie wordt besloten of de overige ouders door middel van een ouderavond worden geïnformeerd over de problemen t.a.v. het pedagogisch klimaat in de groep.
12. In een vervolggesprek met de ouders van de direct betrokken leerling wordt een plan van aanpak besproken.

Handelingen van ouders

Ouders van het gepeste kind

13. Als de ouders de indruk hebben dat hun kind gepest wordt, nemen zij het probleem serieus.
14. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en nemen stelling tegen het pesten.
15. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar visie te horen.
16. Indien er sprake is van een ernstige "pestsituatie" stellen de ouders zich terughoudend op in het zelf oplossen van de problemen. Dus geen rechtstreeks contact met de betrokken kinderen en hun ouders.
17. De ouders verlenen hun medewerking aan een door de leerkracht vastgesteld overleg.

Ouders van het pestende kind

18. Als ouders ter ore komt dat hun kind pest, nemen zij het probleem serieus.
19. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind, straffen het niet, maar nemen stelling tegen het pesten.
20. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar bevindingen te horen.
21. De ouders werken mee aan het plan van aanpak dat door de leerkracht wordt voorgesteld.

Ouders van de meelopers

22. Als ouders van hun kind horen over pestgedrag in de klas, nemen zij dit probleem serieus.
23. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en proberen zicht te krijgen op de aard en de omvang van het probleem.
24. De ouders nemen stelling tegen het pesten.
25. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen.

Voor alle betrokken ouders geldt:

26. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht. Als dat niet het verwachte resultaat heeft, nemen zij contact op met de intern begeleider of de schoolleiding.

Voor alle leerkrachten geldt:

27. Het probleem van één groep is het probleem van het gehele team.

SEKSUELE INTIMIDATIE

Hierbij dient rekening gehouden te worden met de volgende situaties:

Schoolcultuur en pedagogisch klimaat:

- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel onthoudt zich van seksistisch taalgebruik en seksistische gedragingen, toespelingen en die wijze van aanspreken, die door de leerlingen en/of andere bij de school betrokkenen als seksistisch kunnen worden ervaren.

- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel ziet er tevens op toe, dat het bovenstaande niet gebezigd wordt in de relatie leerling-leerling.
- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel draagt er zorg voor, dat er binnen de school geen seksueel getinte affiches, tekeningen en artikelen in bladen (b.v. schoolkrant) worden gebruikt of opgehangen, die kwetsend kunnen zijn voor een bepaalde sekse.

Eén op één- contacten tussen leerkrachten en leerlingen:

- Leerlingen worden buiten schooltijden niet langer dan een half uur alleen op school gehouden. Ouders worden hiervan altijd op de hoogte gebracht.
- Zonder medeweten van ouders, worden leerlingen niet bij onderwijsgevenden thuis uitgenodigd. Indien dit wel het geval is, worden redenen en tijdsduur aangegeven.

Troosten/belonen/feliciteren e.d. in de schoolsituatie:

- In principe worden kinderen niet getroost door middel van een zoen. Kinderen hebben het recht aan te geven wat zij prettig of niet prettig vinden. Van de leerkracht wordt verwacht, dat hij/zij hiervoor ruimte geeft aan de leerling en dit recht respecteert. Spontane reacties bij troosten of belonen in de vorm van een zoen blijven mogelijk, mits het hier genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd.

Hulp bij aan- en uit- en omkleden:

- Bij de kleuters komt het regelmatig voor, dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, b.v. bij de gymles of het naar de w.c. gaan. Ook in groep 3 en 4 kan dat nog voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de betrokken groepsleerkracht.
- Vanaf groep 4 is hulp bij het aan- en uitkleden of omkleden nauwelijks meer nodig. Toch kan het voorkomen, dat leerlingen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uitkleden of omkleden. Denk b.v. aan het verzorgen van opgedane verwondingen of het omkleden voor toneel of musical. De leerkrachten houden hierbij rekening met wensen en gevoelens van leerlingen. Een open vraag als: " Wil je het zelf doen of heb je liever dat de juf/meester je helpt?", wordt door de leerling als heel normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord.
- Als de situatie erom vraagt wordt door iedere leerkracht meteen hulp verleend.

Buitenschoolse activiteiten:

- Tijdens het schoolkamp slapen mannelijke begeleiders bij de jongens en vrouwelijke begeleiders bij de meisjes. Indien deze verdeling niet mogelijk is, wordt dit van tevoren aan de leerlingen bekend gemaakt.
- Tijdens het schoolkamp worden slaap- en omkleedruimtes alleen betreden door vooraf een duidelijk teken te geven door de leiding. Op deze manier wordt rekening gehouden met het zich ontwikkelend schaamtegevoel bij jongens en meisjes.
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt de uitdrukkelijke wens van het kind gerespecteerd, rekening houdend met de aanwezige mogelijkheden.
- Indien mogelijk maken jongens en meisjes gebruik van gescheiden toiletten en douches.
- Bij de activiteiten wordt rekening gehouden met de eigenheid van beide seksen.
- De goede spontaniteit in de omgang van leiding en kinderen en kinderen onderling dient gewaarborgd te blijven, dit ter beoordeling van het gehele team.
- Tijdens schoolreis en schoolkamp worden geen aanstootgevende liederen gezongen.

DISCRIMINATIE EN RACISME

Wij leven in een multiculturele samenleving. Dit houdt in, dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen volkscultuur hebben. Iedere groep heeft zijn eigen aard: huidskleur, levensovertuiging, volksgewoonten, e.d. Daarnaast spreken deze groepen naast hun eigen taal vaak gebrekkig Nederlands. Behalve de reeds gevestigde groepen kent ons land ook veel vluchtelingen en asielzoekers.

Om hier op een juiste manier mee om te gaan, vraagt dit extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat. Daarom wordt van alle leerkrachten het volgende verwacht:

- De leerkracht behandelt alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig.
- Hij/zij bezigt geen racistische of discriminerende taal.
- Hij/zij draagt er zorg voor, dat er in het lokaal geen racistische of discriminerende teksten of afbeeldingen voorkomen op posters of te gebruiken materialen en boeken.
- De leerkracht ziet er op toe, dat leerlingen en ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.
- Leerlingen, die op school betrappt worden op racistische of discriminerende taal, worden hierop aangesproken. Collega's worden hiervan op de hoogte gesteld.
- De behandeling van racistisch of discriminerend gedrag gebeurt overeenkomstig de procedure, zoals deze is omschreven bij 'pesten'. De leerkracht neemt duidelijk afstand van racistisch en discriminerend gedrag van collega's, ouders en andere volwassenen binnen de school en maakt dit ook kenbaar.

LICHAMELIJK GEWELD

Bij dit onderwerp hanteren we de volgende regels:

- Binnen de schoolpoorten wordt iedere vorm van lichamenlijk geweld, verbaal geweld en bedreiging, zowel door volwassenen als door kinderen, zoveel mogelijk voorkomen en niet getolereerd.

In de relatie leerkracht-leerling:

- De leerkracht vermijdt lichamenlijk geweld.
- Bij overtreding van bovenstaande regel door een emotionele reactie deelt de leerkracht dit mee aan de schoolleiding.
- Bij overtreding neemt de leerkracht zo snel mogelijk contact op met de ouders om het gebeurde te melden en uit te leggen.
- Als de ouders een klacht indienen bij de schoolleiding, wordt een gesprek gearrangeerd tussen de ouders, de schoolleiding en de leerkracht.
- Indien er geen bevredigende oplossing wordt gevonden, legt de schoolleiding de klacht neer bij de vertrouwenspersoon.
- Deze vertrouwenspersoon bemiddelt tussen de betrokken partijen, om tot een bevredigende oplossing te komen.
- Lukt dit niet, dan wordt de klacht voorgelegd aan de klachtencommissie.

In de relatie volwassenen-leerling:

- Bij lichamenlijk en verbaal geweld door een volwassen persoon, niet zijnde een leerkracht, toegebracht aan een leerling, wordt dit gemeld bij de schoolleiding en de vertrouwenspersoon.

- De vertrouwenspersoon tracht te bemiddelen tussen de betrokken partijen. Bij ernstige situaties wordt eventueel de politie ingeschakeld.
- Indien de vertrouwenspersoon niet kan zorgen voor een bevredigende oplossing, wordt de klacht neergelegd bij de klachtencommissie.

In de relatie ouder-leerkracht:

- Elke vorm van verbaal of lichamelijk geweld of een dreiging daarvan, wordt niet getolereerd. Indien hiervan sprake is, wordt door de leerkracht melding gemaakt bij de schoolleiding en wordt tevens aangifte gedaan bij de politie.

In de relatie leerling-leerling:

- Zie de preventieve en curatieve aanpak bij 'pesten'.

PRIVACY PROTOCOL

De huidige organisatie van de school heeft er toe geleid, dat steeds meer mensen te maken krijgen met bepaalde kinderen en hun ouders en verzorgers. Dit geldt zowel voor binnen als buiten de school. Vanuit dit gegeven is het goed de privacy van kinderen en ouders te beschermen.

Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties worden als privacygegevens beschouwd. Alsmede uitslagen van testen, verslagen van observaties en andere rapportage. Deze gegevens worden vastgelegd in het leerlingendossier, dat op school ter inzage aanwezig is voor ouders. De gegevens in dit leerlingendossier spelen een belangrijke rol bij de begeleiding en de ontwikkeling van het kind. De groepsleerkracht van het kind heeft inzage in het leerlingendossier.

We kennen de volgende afspraken:

Relatie leerkracht-kind/ouder:

- Privacygegevens, die van belang zijn voor de aanpak en begeleiding van een leerling en die vrijwillig door ouders bekend zijn gemaakt aan groepsleerkracht of schoolleiding, worden alleen met toestemming van ouders bewaard in het leerlingendossier.
- Privacygegevens, die niet relevant zijn voor de aanpak en begeleiding van een leerling, maar desondanks toch spontaan door ouders bekend zijn gemaakt, worden niet opgenomen in het leerlingendossier.
- Uitslagen van testen, onderzoeken van o.a. de OBD worden alleen met schriftelijke toestemming van ouders en de betrokken instanties doorgegeven aan derden en uitsluitend dan, als het voor de verdere begeleiding van het kind van belang is.
- Gegevens, die door de ouders of door instanties aan de leerkracht in vertrouwen worden gemeld, worden alleen dan met collega's besproken, als dit in het belang is van de begeleiding en ontwikkeling van het kind.
- Gegevens, die bij de regelgeving door instanties kunnen worden opgevraagd zonder medeweten van ouders, vallen onder het begrip privacy en worden met de grootste terughoudendheid verstrekt.
- Iedere leerkracht respecteert het recht van ouders privacygegevens niet beschikbaar te stellen aan school of hulpverlenende instanties.

Relatie schoolleiding-leerkracht:

- Gegevens, die door ouders of instanties bekend worden gemaakt aan de schoolleiding en een strikt vertrouwelijk karakter hebben, worden zonder toestemming van de ouders of instanties niet doorgegeven aan overige leerkrachten.

- Gegevens, die door een kind in strikt vertrouwen aan de schoolleidinge worden bekend gemaakt, worden niet doorgegeven aan anderen, tenzij dit de begeleiding en ontwikkeling van het kind ernstig belemmert. Relevante gegevens worden doorgegeven aan de vertrouwensarts en/of het meldpunt AMK. Dit gebeurt in overleg met het betreffende kind.

Relatie leerkracht-leerkracht:

- In formele en informele sfeer wordt de privacy van ouders en kinderen gerespecteerd. Privacygegevens worden alleen besproken voor zover ze relevant zijn bij de uitoefening van het werk.
- Leerlinggegevens worden niet besproken in bijzijn van derden. (bijv. andere ouders, stagiair(e)s)
- Zie verder: relatie schoolleiding-leerkracht.

Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders:

- In situaties waarbij de ouders gescheiden zijn, wordt op verzoek van de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder, door de leerkracht die informatie verstrekt, die de verzorging en opvoeding van het kind betreffen, b.v. ontwikkeling en leerprestaties van het kind.
- Voor het geven van bovenstaande informatie, is het mogelijk de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder te ontvangen op een ouderavond.
- Informatie aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder wordt niet verstrekt als de leerkracht de informatie ook niet zou geven aan de wel met ouderlijk gezag belaste ouder.
- Informatie aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder wordt eveneens niet verstrekt, als er zwaarwegende belangen van het kind zijn, die zich daar tegen verzetten. Dit moet blijken uit aangevoerde feiten en omstandigheden.

Bijzondere afspraken rondom privacy bij aanwezigheid van met HIV besmette leerkrachten en kinderen:

Algemeen:

Ieder kind met een HIV-infectie kan in principe normaal naar school. Ditzelfde geldt voor leerkrachten en andere begeleiders.

Indien op school de normale hygiënische regels in acht genomen worden, bestaat er geen infectiegevaar voor kinderen en leerkrachten. Naast goede voorlichting is het belangrijk regels af te spreken, die bescherming bieden aan seropositieve leerlingen en leerkrachten.

Deze staan hieronder vermeld. Daarnaast bevindt zich voorlichtingsmateriaal in de toegevoegde GGD-wijzer. Het is van belang, dat elke leerkracht deze informatie doorneemt.

Relatie seropositieve leerkracht/ouders van een seropositief kind-school:

- Een seropositieve leerkracht of ouder van een seropositief kind is niet wettelijk verplicht de school in te lichten over hun besmetting. Wij dienen dit dus te respecteren.
- Indien de bedoelde ouder of leerkracht een ander in vertrouwen neemt, mag deze de informatie, zonder toestemming van de betrokkene, niet doorgeven aan derden of opslaan in een dossier.
- Op het moment dat de vertrouwelijke informatie wordt verstrekt, overlegt de in vertrouwen genomen persoon met de bedoelde leerkracht of ouder, bij wie hij/zij hulp kan vragen als de geheimhouding te zwaar gaat wegen. Denk aan een collega, vertrouwenspersoon, schoolarts of huisarts.
- Indien ouders van andere kinderen vragen of er op school leerkrachten of kinderen aanwezig zijn, die besmet zijn met HIV, worden deze ouders doorverwezen naar de directie.

Relatie groepsleerkracht - seropositieve leerling:

- De groepsleerkracht, die op de hoogte is van de aanwezigheid van een met HIV besmette leerling, laat betreffende leerling onbevangen aan alle schoolactiviteiten meedoen.

Tot slot

- Bij zaken, die niet in dit document worden genoemd, beslist de schoolleiding in overleg met team en bovenschools management.
- De bepalingen en afspraken in dit document mogen niet in strijd zijn met de klachtenregeling en het personeelsbeleidsplan, zoals die door het bevoegd gezag zijn vastgesteld.
- De school kan foto's en filopname van leerlingen op de website, tijdens informatieavonden voor nieuwe ouders, op welke andere manier dan ook, gebruiken zonder afzonderlijke toestemming van ouders. Wie daar bezwaar tegen heeft, dient dat schriftelijk aan het begin van de schoolloopbaan kenbaar te maken aan de schoolleiding, dan zal daarmee rekening worden gehouden.
- Video-opnames die worden gemaakt in het kader van begeleiding van leerkrachten worden slechts gebruikt voor interne doeleinden. Ouders worden voor het maken van deze video-opnames altijd van te voren geïnformeerd.